

Verksamhetsberättelse för Barnverket 2011

Under 2011 har Barnverket mer än någonsin fokuserat på fritidsfrågorna mycket på grund av att just förutsättningarna för att göra ett bra jobb på fritids är sämre än någonsin.

Denna fokusering kunde bland annat märkas på de två seminarier i Almedalen som vi genomförde. Med hjälp av interaktionsteater fick vi de närvarande besökarna att känna av lite hur det är att bedriva verksamhet på fritids.

Under 2011 har vi även påbörjat ett samarbete med en organisation som heter KomFri för att även driva frågan vidare om lokala skolstyrelser.

2011 var även det år vi på allvar klev fram i Almedalen och genomförde egna aktiviteter. Två seminarier om tillståndet på fritids genomförda av oss bland annat genom improvisationsteater.

Även skolforum blev ett nygammalt forum för oss att synas på och det blev succé. Det betyder mycket att på ett enkelt sätt få träffa skolledare och pedagoger för att prata om just hur vi tillsammans utvecklar bättre förutsättningar. Många av kontakterna har sedan levt vidare och utvecklats. Inte minst inom fritids knöt vi många värdefulla kontakter.

En oerhört viktig del av Barnverkets stora stora arbete sker runt om i landet i alla de olika lokala grupper. En av de grupper där det rör sig väldigt mycket är i Göteborg. Under 2012 kommer Barnverket att flytta fram positionerna i Göteborg och göra mer för att stötta det lokala arbetet mer.

Men förstås hände mycket mycket mer.

Här nedan kan du kort läsa om en del som hände i Barnverket under 2011

Fritids

Barnverket har under 2011 koncentrerat mycket arbete på frågan om kvaliteten i Fritidshemmen. Skolinspektionens stora granskning (2009) bekräftade den bild Skolverkets rapporter tidigare gett och som funnits hos oss och växt allt starkare under drygt tio års tid. **Fritids är idag fullständigt kört i botten som pedagogisk verksamhet på de flesta håll, och kvaliteten även som ren omsorg kan ibland vara klart bristfällig och ifrågasättas som rimlig miljö för många barn att vara vistas i över huvud taget. Barnverket menar att detta är ett oförsvårigt, och dumt, slöseri med våra barns skoltid.** Faktum är att halva barnens skoldagar innebär vistelse på fritids för många barn i de tidiga skolåren. **Därmed utgör Fritids också idag en outnyttjad potential för att förbättra skolan brett, inte minst genom perspektivet "tidiga insatser", och därmed nå ökad måluppfyllelse.**

Barnverket har sammanställt fakta och forskning om Fritids från Skolverket, Skolinspektionen m.fl. och utifrån detta material, tillsammans med skildringar av tillståndet på fritidshem, bedrivit en kampanj under 2011, som fortsätter 2012. Det vi gjort är bl.a.:

- Skrivit insändare.
- Genom bearbetande av våra mediekontakter bidragit till att fritidsfrågan uppmärksammas stort, för första gången, i media. Två viktiga exempel: reportage i P1 (Madelaine Blidberg/ P1 Morgon) och tv-programserie "Friare kan ingen vara" på UR/SvT (Barbro Ljungström). Dessa finns på Barnverkets hemsida.
- Deltagit i lokala upprop och aktioner (demonstrationer tillsammans med Lärarförbundet m.fl. i Göteborg och namnsamling tillsammans med lärarfacken i Stockholms stad)

- Stött och spridit en nationell namninsamling på nätet mot stora fritidsgrupper.
<http://namninsamling.se/index.php?sida=2&nid=6225>
- Genomfört två egna seminarier om Fritids på Almedalsveckan i Visby (juli 2011). Sammanlagt cirka 60 deltagare.
- Föreläsning om Fritids vid Rikskonferensen Barnen och Samhället (oktober 2011), som sänts på SvT/UR. Finns på Barnverkets hemsida via UR/Play.
- Fört ut frågan och Barnverkets förslag på Eldsjälsforum (Sthlm, okt 2011)
- Fört ut frågan och Barnverkets förslag på Skolforum (Sthlm, okt 2011)
- På hemsidan publicerat eget material, forskning och litteratur om fritidshem och fritidspedagogik.
- Inlett samarbete med Lärarförbundets ämnesråd för Fritidspedagogik (nov 2011)
- Inlett samarbete med den fristående bloggen Fritidspedagogik.se
- Lanserat kampanjen Fritidshem Goda Exempel på www.barnverket.se. (efterlysning goda exempel hösten 2011, lansering foremellt december 2011). Kampanjen syftar till att lyfta fram Fritidshem som går emot strömmen och håller hög kvalitet! En exklusiv utmärkelse är Fritidshem Guld, som går till Fritidshem som uppfyller alla Barnverkets specificerade kvalitetskrav på ett bra fritidshem. I början av 2012 har de första Goda Exempen presenterats. Läs mer http://www.barnverket.nu/?page_id=1761

Skola

Under våren 2011 rasade skoldebatten het sedan bl.a. Dagens Nyheter haft en artikelserie som granskade den svenska skolan (Maceij Zaremba), och krav rests på att en ny skolkommission (Bengt Göransson, f.d. skolminister, DN-debatt 9/5) skall tillsättas för att analysera den svenska skolan brett och utforma en ny vetenskaplig och erfarenhetsmässigt grundad plattform för framtidens skolpolitik. Såväl artikelserien i DN som tankarna på en skolkommission mötte i flera avseenden Barnverkets syn på skolutvecklingen; att de stora pedagogiska reformerna och de moderna läroplanernas mål och riktlinjer inte genomförts ute i verkligheten pga. resursindragningar, lärare som belastats med allt mer arbete, bristande fortbildning, svag ledning, obefintlig uppföljning och kortsiktig kommunal budgetpolitik, därtill en ökad segregation och utarmning av personalkvalitet och resursstarka familjer vid många skolor i socioekonomiskt utsatta områden.

En majoritet i Utbildningsutskottet gav i mars 2011 regeringen uppdrag att tillsätta en utredning som ska utvärdera de senaste årens stora skolreformer. Regeringspartierna reserverade sig mot förslaget. Syften är att stärka elevernas rätt till en likvärdig utbildning, ökad kvalitet och en sammanhållen skola. Utredningen ska bland annat utvärdera och analysera vilka effekter de stora skolreformerna – kommunaliseringen, det fria skolvalet och etableringen av friskolor – har haft på integration, jämlikhet, utbildningens kvalitet och alla elevers rätt till en likvärdig undervisning.

Barnverket välkomnar en som vi menar nödvändig utvärdering av de senaste årens reformer i skolan. Barnverket menar att ett ökat fokus på *verklig kvalitet* (utbildad personal, personaltäthet, barn- och elevgruppstorlekar, specialpedagogiskt stöd till alla elever som behöver, ledarskapsutveckling, kompetensutveckling och handledning) i reformarbetet samt mer arbetsro för skolan och mer långsiktigt tänkande i kommunal planering är nödvändigt. Har de senaste årens skolreformer bidragit till detta? Vi uppmanar utredningen att ta till sig de kommentarer och förslag Barnverket framfört i kontakter med partierna under flera år.

Barnverket har deltagit i skoldebatten genom att gå på möten, ställa frågor, skriva insändare och debattartiklar. En iakttagelse vi tvingas göra är hur svårt det är att bli publicerad i större media som föräldraorganisation.

Under 2011 har glädjande några av Barnverkets prioriterade frågor förts framåt:

- En av Jan Björklund tillsatt utredning föreslår att skriftliga omdömen och åtgärdsplaner ska få ett **starkare sekretesskydd**. Idag är dessa allmänna handlingar. Barnverket konstaterar att utredaren lyssnat på bland annat Barnverket i den här frågan. I [vårt remissvar till nya skollagen](#) var vi starkt kritiska till att lagtexten inte tog upp frågan om sekretesskydd av de skriftliga omdömena i IUP.
- Ett enigt utbildningsutskott (mars 2011) vill att regeringen gör en nationell översyn av **tillgängligheten till och kvaliteten på elevhälsan**. Kommer Alliansen därmed börja infria sina vallöften? (se Barnverkets valundersökning 2010). Det vore på tiden i så fall; en kartläggning visar t.ex. att det 2011 går 1600 elever på varje skolpsykolog (Psykologförbundet, 2011).
- **Barnverket har drivit som ett prioriterat mål att det införs en "Lex Skola", dvs. en direkt motsvarighet till Lex Sara på vårdens område, för förskolan och skolan. Regeringen har i budgeten för 2012 beslutat införa en "Skyldighet att anmäla missförhållanden inom skolväsendet", från 1 juli 2012. Detta är en stor framgång för Barnverket som drivit frågan hårt i flera år.** När detaljerna i förslaget skall utarbetas vill Barnverket påminna om att det är av största vikt för att reformen ska fungera också i praktiken att det klargörs att lagen inte bara innebär en skyldighet att anmäla, utan att den också innebär en *rättighet* att anmäla missförhållanden på den egna förskolan och skolan. En rättighet som väger tyngre än den "lojalitetsprincip gentemot arbetsgivaren" som personal mycket ofta uttrycker i kontakter med Barnverket gör det omöjligt att rikta kritik mot den egna huvudmannen.

Förskola

Arbetet med att skapa bättre förutsättningar för barnen i förskolan har kommit att bli mer behandlade under övriga aktiviteter och engagemang. Några händelser kan vi dock glädjas åt från år 2011. Först ut att sprida glädje var faktiskt Nyamko Sabuni som lät meddela att hon tagit kritiken från föräldrar och andra på allvar och nu kan tänka sig att införa en lex förskola som Barnverket länge efterfrågat.

Ännu en glädjande nyhet var att fyra oppositionspartierna i riksdagens utbildningsutskott gav regeringen i uppdrag att utreda hur fler delar av arbetsmiljölagstiftningen ska kunna gälla på förskolor, även det något som Barnverket länge bråkat om. **Frågan om i vilken utsträckning arbetsmiljölagen även ska omfatta förskolan** har utretts tidigare, senast i en utredning som presenterades 2006. Där avstod utredaren från att föreslå att förskolan skulle omfattas av arbetsmiljölagstiftningen. I den nya skollagen som träder i kraft i sommar finns en liknande innebörd när det gäller huvudmannens ansvar för förskolebarnen och i [Barnverkets remissvar på nya skollagen](#) var vi noga med att påpeka på felaktigheten att barn i förskolan inte omfattats av en gällande lagstiftning. Äntligen börjar politikerna vakna även om vi inte tänker släppa det än. Vi kommer fortsätta bevaka fråga för att se att den landar rätt.

Föräldrasamverkan

I början av 2011 deltog Barnverket i seminariet "Utnyttja skollagens möjligheter", i regi av nätverket Kom Fri – *för självstyrande skolor i kommunal regi*. Seminariet riktade sig främst mot skolpolitiker och rektorer i Sveriges kommuner och behandlade de möjligheter som den nya skollagen ger utbildningsnämnderna att delegera beslutanderätt till lokala styrelser, något som kan stimulera viktig skolutveckling.

Barnverket och KomFri har i samband med detta påbörjat planer för vidare samarbete i dessa frågor där Barnverket inriktar sig på stöd och information gentemot föräldrar och KomFri motsvarande gentemot rektorer. Till makthavare i kommuner och stat vänder man sig både var för sig och gemensamt.

En uppdatering av hemsidans del om föräldrasamverkan har verkställts, bl.a. har interagerande nätcirkelverksamhet startats i syfte att sprida lokala styrelseverksamheten och plats och möjligheter för befintliga styrelser att kommunicera och sprida information förberetts. Fortsatt uppföljning av pilotprojektet i Nynäshamn har skett genom kontakter med kommunrepresentant, styrelsens föräldrarepresentanter och BV:s "hus-forskare" Margaretha Kristoffersson.

Gruppen som jobbat med föräldrasamverkan har även tagit initiativ till en nätcirkelutbildning i syfte att sprida lokala styrelseverksamheten på Tallbackaskolan i Nynäshamn.

Samordningsgruppen

Detta är Barnverkets koordinerande grupp som dels jobbar med att stötta lokala engagemang och dels driva nationella frågor av olika slag. På nationell nivå har vi regelbundna träffar med alla riksdagspartier. Vi bjuder in deras skolpolitiska talesmän och kvinnor till samtal om aktuella ämnen för att dels berätta om hur vi tänker samt även lyssna till deras tankar. Vi har även en del träffar med skolverket kring aktuella frågor där vi blir inbjudna som representanter för föräldrar. För att driva och utveckla Barnverkets arbete krävs regelbundna träffar. De flesta av dessa sker via telefon men under 2011 träffades vi vid 4 tillfällen för att mera konkret jobba med någon några frågor.

Lokala grupper

Göteborg

Ann Nolin, en av de mer drivande personerna i Göteborg har varit på en mängd olika SDN-möten runt om i Göteborg och på kommunfullmäktiges möten. Hon var även drivande för att få till stånd det föräldraprotestmöte när skolomorganisationen i Majorna-Linné drog igång. Där tipsade bland annat Ann om att skapa en social investeringsfond SDN Majorna-Linné om och om värdet av att ha barnperspektiv. Vidare har de delat ut flygblad - folder utanför kommunfullmäktige, under första maj (vi var inbjudna) samt informerat om Barnverket på föräldramöten och brukarråd.

Den 3 maj arrangerade Barnverket Göteborgsföräldrar en demonstration i Majorna-Linné.

Demonstrationen var välbesökt av flera politiker som lyssnade vilket ledde till att 21 tjänster i skolan räddades.

Barnverket Göteborgsföräldrar har under året även delat ut tips och lobbade mot kommunstyrelsen om att starta upp en social investeringsfond.

Barnverket Göteborgsföräldrar med Ann Nolin var öppningstalare på Manifestationen i Angered den 24 maj. Camilla Tängman, Örjan Askerdal och Ann Nolin träffade Robert Hammarstrand som är ansvarig för utbildning och förskola i slutet av maj.

Barnverket Göteborgsföräldrar med Ann Nolin var avslutningstalare på Demonstrationen i Angered den 15 juni.

Vid konferensen Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, barn ungdomar kunskap, insikt och samverkan Folkets Hus Göteborg den 2 – 3 november hade Barnverket med Ann Nolin ett eget informationsbord för att sprida kännedom om vad vi gör.

Utbildningsnätverket – Föreläsning och frågestund om ”Vad kan vi göra för att stoppa mobbningen i skolan?” med Claes Jennings kvällen den 3 november, Ann Nolin var inbjuden.

Barnverket har varit och är inbjuden till olika föräldra- och lärare nätverk i Angered för att sprida de erfarenheter som vi byggt upp kring arbetet med att påverka skolomorganisationen i Majorna-Linné.

Den 8 december arrangerade Barnverket Göteborgsföräldrar tillsammans Lärarförbundet och Lärarnas Riksförbund en manifestation för barnperspektiv och långsiktiga satsningar i förskola, skola och fritidsverksamhet i Göteborg på Gustaf Adolfs torg.

Under året har Barnverket Göteborg haft återkommande möten med intresserade och engagerade föräldrar. Det finns ett spirande intresse att ta del av den process som är satt i rullning och därför startade Camilla Tängman mfl upp återkommande möten varannan vecka. Syftet var och är att fler ska kunna ta till sig och lära sig av det som sker. Att bli hobbylobbyist är en praktisk kunskap som är mycket värdefull när man ska förändra saker.

Skolforum

Vi var med på Skolforum i Stockholm i början på december. Det är en riksmässa för pedagoger från hela landet och vår monter var välbesökt under de dagarna tre. Det var väldigt värdefullt att få träffa personal från skolan och prata om hur de har det.

Medlemsvärvning och hemsidan

Gruppen har under året haft 3 fysiska möte och 8 telefonmöten. SG har även vid flera tillfällen haft möten och representation tillsammans med andra organisationer, till exempel skolverket.

Media

Kampanjen 5 minuter för barnen

Kampanjen har fortsatt propagera för att inrätta så kallade sociala investeringsfonder. Arbetet med det går uppenbarligen trögt för kommunerna men det gäller att inte ge upp. snart är vi uppe i 500 mail som skickats till landets olika kommuner. Vi har valt att byta budskap i kampanjen och nu driver vi mer konkret frågan om sociala investeringsfonder. Läs mer på www.5minuterforbarnen.se

Upprop för barnen

Under året har vi varit med och stöttat ett antal namninsamlingar för bättre förutsättningar och flera av dessa kan man läsa om på vår hemsida. Vi försöker stötta det lokala arbetet så gott det går och tar gärna emot fler initiativ. Bland de som passerat Barnverket eller genomförts på initiativ av Barnverket kan man på vår hemsida finna följande:

[Föräldrar protesterar mot överfulla förskolor i Skarpnäck](#)

[Personal i Eskilstuna protesterar mot stora barngrupper i förskolan](#)

[Namnlista överlämnad till Lotta Edholm Skolborgarråd i Stockholm](#)

[Föräldrar och lärare krävde barnperspektiv och långsiktiga satsningar!](#)

Facebook

Det börjar bli drag på vår facebookside. I dagsläget har vi 240 medlemmar och det pågår ständigt aktuella debatter där. Kolla in www.facebook.com/Barnverket

Almedalen

För andra året var vi på plats i Almedalen tillsammans med mängder av andra organisationer för att sprida vårt budskap. Det är en tummelplats för diverse beslutsfattare, NGO's, tjänstemän, PR-folk samt folk i skolbranschen förstås. Barnverkets fokus detta år låg på fritidsfrågorna och vi valde att genomföra vårt seminarie med inslag för såväl huvud som mage. Inledningen av seminariet präglades av kaos (som det inte sällan gör på fritids) för att sedan övergå i en mera konkret genomgång av hur det ser ut i verkligheten, ute på skolorna. Seminarierna var uppskattade, mycket för att vi valde att även inkludera besökarnas känslor av ångest och oro. Under fritidsdelen i verksamhetsberättelsen kan man läsa mer om våra seminarier under Almedalen.

Barnrättsdagarna i Örebro

Årets tema på Barnrättsdagarna i Örebro var "Barn i samhällets vård" men efter att de två dagarna var avslutade undrar man om inte temat skulle ha varit "Barn i samhällets våld". Barnverket fanns på plats med två representanter under hela konferensen den 8 – 9 mars.

Rikskonferensen Barnen och Samhället den 18-19 oktober

UR Play sände från konferensen som SAMBA arrangerar tillsammans med Barnverket mfl. Konferensens tema 2011 var Ungas situation – forskning och verklighet. Hur rustar samhället de unga för vuxenblivandet och bland punkterna kunde man finna ämnen som: stöd till elever med speciella svårigheter, föräldrastöd, barn i samhällsvård och unga ut i arbetslivet

Bland de medverkande:

Joakim Palme och **Niklas Stenlås**, Institutet för Framtidsstudier

Kristina Hellberg, Linköpings universitet, om barn i särskilda svårigheter

Nabila Alfakir om föräldrastöd

Erik Nilsson, utbildningschef Botkyrka kommun, **Monica Söderström Lareu**, Nationellt centrum för svenska som andraspråk

Ulf Jederlund om fritidshemmens viktiga uppgift

Maria Ennefors, RBU, om barn med funktionsnedsättningar.

Björn Neubeck och **Roland Hedman** om barn i samhällsvård

Forum för eldsjälär

Vår medverkan på forumet för eldsjälav på fryshuset gav mersmak. Det är ett bra tillfälle att träffa andra intressanta verksamheter samt lyssna till intressanta talare. Läs mer om forumet på

<http://www.fryshuset.se/forumforeldsjarlar/>